

# Onderwijsbezinning in de abdij van Averbode

## Deelnemers getuigen

*Viermaal organiseerden het bezinningscentrum van de abdij van Averbode en het VSKO dit schooljaar een bezinningsweekend voor het onderwijs. Telkens stonden mensen uit het onderwijs in de abdij stil bij de beleving van hun inzet in het onderwijs als een gelovig engagement.*

*Vier begeleiders deden er een stevig inhoudelijk aanbod. Over dat van Wouter Beke publiceerde Forum al een reflectie in het nummer 1 van januari jl. Na hem volgden nog Hildegarde Vansintjan, Luc Maes en Paul Schotsmans. Enkele onderwijzers blikken daar in dit artikel op terug.*

*Volgend schooljaar komen er nieuwe midweekends. Om nu al te noteren!*

Hildegard Von Bingen en wilde ons met groot enthousiasme deelgenoot maken van haar bevindingen. De vier elementen werden de vier kapstokken waaraan ze haar beschouwingen ophing.

De eerste avond maakten we diepgaand kennis met een tekst die de meesten van ons meenden te kennen: het Zonnelied van Franciscus. De in wezen religieuze lezing van deze tekst werd gelardeerd met filosofische, dieptepsychologische en artistieke bedenkingen. De begeleidende, zeer uitgebreide PowerPointpresentatie werd gemaakt. De voordrachtgeefster trapte niet in de val van een zuiver verstandelijke aanpak van de behandelde materie. Tijdens de avondbezinning werd ruim, maar niet overloos-slaapverwekkend veel tijd gemaakt voor een rustige overweging van datgene wat in de eerste conferentie werd aangebracht.

De tweede dag werd ingezet met het morgengebed in de abdijkerk. Het volgehouden gebed is ongetwijfeld een van de belangrijkste dingen die paters en zusters aan gehuwde en andere huis- en tuinen-keuken-gelovigen voorleven. De vele beslommingen even laten voor wat ze zijn en tijd maken voor God en voor jezelf - in relatie tot anderen. Alles aan Hem voorleggen en de stilte aandurven. We hebben doorgaans wel belangrijker dingen te doen. Of realiseren ons te weinig dat ook onze vele activiteiten gebed zouden kunnen zijn.

Tijdens de eerste conferentie van

### “BRON VAN LEVEN, VONK VAN LIEFDE”

*Oerelementen in mythes, bijbelverhalen en de religieuze ervaring van een ritueel*

*Midweekend van 25-26 januari 2008 met Hildegarde Vansintjan*



Iedereen die een beetje vertrouwd is met de gang van zaken in de Vlaamse kloosters en abdijen weet dat de Norbertijnen een geval apart zijn. Ze hebben niet de gewoonte een halve meter boven de grond te zweven; ze houden het bij een luttele tien centimeter. Een Norbertijnenabdij is dus de ideale omgeving om even op adem te komen, zonder daarom meteen op te stijgen tot in etherische sferen. Ruim twintig onderwijzers-

sen voelden zich aangesproken door het VSKO-aanbod “Bron van Leven, Vonk van Liefde”, van vrijdag 25 tot zaterdag 26 januari. Sommigen kenden elkaar al van vorige bijeenkomsten, wat voor de nieuwkomers een geruststelling was: als het goed is, komen mensen terug.

Voordrachtgeefster Hildegard Vansintjan had zich verdiept in enkele grote spirituele teksten van Franciscus van Assisi en



de tweede dag werd naar een hogere versnelling geschakeld. De vier elementen droegen, verwarmden, bevochtigden en verluchtten de lezing. Mandala's en mantra's - uit heel verscheiden culturen - en verhalen over oude goden en godinnen maakten ons de universaliteit duidelijk van de vier elementen. De verrassende verscheidenheid van de aange-reikte invalshoeken gaf de aanwezigen de mogelijkheid om zelf te focussen op een of ander van die elementen. De stille bezinningstijd en de eucharistieviering die volgden op de voordracht boden het noodzakelijke tegenwicht voor de veelheid van woorden, begrippen en beelden. Zelf had ik het merkwaardige gevoel dat de concreetheid van de vier elementen me ontging, of beter, dat die me ontsnapte. Onderwijsmensen zijn blijkbaar nogal eens mensen die leven door en met woorden. Het middagmalen met de koorheren in de prachtige eetzaal was opnieuw een deugd-doend rustpunt.

Hildegard Vansintjan hield na de middag het hoge niveau aan. De begeleidster had ook gezorgd voor een originele, uitstekend voorbereide meditatie, die naar de kern van de zaak ging. Geen gepreek, geen gemoraliseer, geen loos gepraat. Wel enkele kostbare woorden - die heel spaarzaam werden uitgesproken als waren het parels - uitgesproken door elke aanwezige, voor zichzelf, voor de anderen, en voor de Ene Andere. Wat een contrast met de - overigens goedbedoelde - woordenstortvloed waarin nogal wat 'alternatieve' vieringen ontaarden. Het avondgebed en het aansluitende avondmaal - in stilte - onderlijnden het wezenlijke: als je écht wil luisteren moet je het stil maken. Na een snelle, gemeende groet keerden we als vonkjes van liefde huiswaarts.

*Koen Kint*



**“LEVEN IN AL ZIJN VOLHEID”**

*Midweekend van 22- 23 februari 2008 met Luc Maes*



**A**ls mens even kiezen om je terug te trekken uit het 'gewone' leven. Even verblijven en meedrijven in de abdij van Averbode: deugd-doend, tot rust komen, andere (onderwijs)mensen ontmoeten...

Eventjes anders leven: 's morgens het ochtendgebed van de abdij-gemeenschap mee-bidden, 's middags eten in de abdijrefter, 's avonds de stilte respecteren bij het avondmaal.

Een weekend voor onderwijsmensen is nog zoveel meer dan mee-leven met de abdij.

Onderwijs en bezinning hebben elkaar nodig. Je krijgt er proviand met voedzame ingrediënten en in gepaste dosis. Dat gebeurt met de hulp van een gedreven bezinningsbegeleider, dit weekend was dat Luc Maes, inspecteur-adviseur-coördinator r-k godsdienst voor het bisdom Gent.

'Leven in al zijn volheid'



De boodschap van het evangelie is een boodschap van leven. Ze is gegroeid vanuit het geloof van Jezus' leerlingen in zijn verrijzenis. Aan de hand van een aantal bijbelteksten lieten we die boodschap van leven tot ons komen. We lieten ons ook aanspreken

door mooie beelden van Sieger Köder. We keken met de spiegel naar ons eigen leven, we ontmoetten onze eigen sterktes en zwaktes. We hielden met de groep van 15 deelnemers een leerhuis bij het verhaal van Lucas 24, 13-35 - Op weg naar Emmaüs.

Enkele losse gedachten die mij bijblijven na dit 24-uren-bad Averbode

- 'Als je meent de kennis van goed en kwaad te bezitten, loopt het vaak verkeerd.'
- 'Wij hebben nood aan mensen die elkaar behoeden voor het moedeloze.'
- 'Met je eigen beperkte middelen, kun je heel veel.'
- 'Liefde is een onvoorwaardelijk teken van God naar de mensen, van mensen naar mensen.'
- 'Wij zijn beperkte mensen, aan elkaar gegeven.'
- 'Om in de verrijzenis te geloven, moet je de dood aanvaarden.'
- 'Wat aandacht krijgt, groeit.'
- 'Elke dag doen mensen wonderen, met beperkte mogelijkheden, doorheen lukken en mislukken.'

*'De 4 van Oudenaarde':  
Linda Vanderstichele, Ingrid Audooren,  
Katrien De Smet en Monique Schamp*

## "DE MENS ALS GESCHAPEN MEDESCHEPPER"

*Wie is de mens, God, dat Gij naar hem omziet?  
(Psalm 8)*

**Midweekend van 11 en 12 april 2008  
met Paul Schotsmans**



**P**aul Schotsmans werkt al meer dan 20 jaar binnen de Faculteit Geneeskunde van de KU Leuven en het universitaire ziekenhuis en staat als dusdanig mee aan de bron van grensverleggend wetenschappelijk onderzoek. Toch bestaat er Paul Schotsmans werkt al meer dan 20 jaar binnen de Faculteit Geneeskunde voor hem een grote verwevenheid met de dagelijkse angsten en zorgen van mensen, wanneer zij in hun gezondheid aangetast worden. Vanuit deze positie probeert Paul Schotsmans

aan de hand van drie conferenties een christelijk antwoord te formuleren op volgende vragen: Hoe (als gelovig christen) omgaan met de hoogstaande innovatieve medische technologie? Hoe omgaan met lijden in schril contrast met een diep gekoesterd gezondheidsideaal? Hoe dit alles duiden vanuit een creatief scheppingsgeloof?

De medisch-technische revolutie schetst professor Schotsmans aan de hand van enkele casussen die ook in de media veel aandacht

gekregen hebben. Hierdoor wordt ondermeer duidelijk dat de hedendaagse 'beeldcultuur' een grote invloed heeft op ons: wij worden getroffen door wat we zien en zijn bang om zelf hiermee geconfronteerd te worden. Daarnaast is er een verschuiving waar te nemen van de 'heiligheid' van het leven, naar de 'kwaliteit' ervan. Helaas wordt die 'kwaliteit' van leven vaak gekoppeld aan 'zelfbeschikking'.

Hoe met een geïntegreerd christelijk mensbeeld reageren op het



hedendaagse ethos van zelfbeschikkingsrecht? In de hulpverlening gaat men zich meer richten op wat de zorgvrager wenst, de artsen leren meer met de patiënten te spreken. Dit zich richten naar de andere is op zich een positieve wending en is verweven in het christelijk patroon. Als we dan onze verantwoordelijkheid willen opnemen ten aanzien van de ander, moeten we vroeg of laat een ethische keuze maken. Bij deze keuze wegen drie belangrijke elementen: de ontwikkeling van mijn eigen vrijheid, de ontmoeting (of confrontatie) met de vrijheid van de ander en het respect voor het 'maatschappelijk waardebegrip'. Het is duidelijk dat vooral op het bio-genetische vlak deze ethische keuze almaar moeilijker zal worden...

Zo zal het stamcelonderzoek de komende jaren tot totaal andere behandelingen in de geneeskunde leiden. Dat heeft grote gevolgen voor het mysterie van het ontstaan van de mens. Nemen wij de plaats in van God? Is het een vorm van hoogmoed? De relatie tussen de hoogste wetenschap en het diepste geloof staat onder spanning. Op dit snijvlak ontstaan de scherpste vragen aan de ethiek. Volgens de kerkelijke

visie zijn we als 'rentmeester' van de schepping aangesteld. God heeft een doelstelling in de schepping gelegd. De mens krijgt de verantwoordelijkheid om deze doelstelling mee te verwezenlijken. Hierdoor krijgt de genetische structuur een sacrale lading. De mens mag 'bewaarend' optreden, maar niet ingrijpen. Hij dient Gods plaats te erkennen. Maar kan de mens niet meer verantwoordelijkheid krijgen? Want, als God mij geschapen heeft, wil Hij dan niet dat ik mijn maximale verantwoordelijkheid opneem om anderen te helpen zoals onder meer bij de voortgang in de geneeskunde? Doorheen onze geloofstraditie kunnen wij tot het 'oer-aanvoelen' komen dat de mens co-creator Dei is. Hij heeft een duidelijke rol gekregen van God, maar 'is' niet God. Hij mag onder meer wel lijden verzachten, maar moet daarbij voortdurend verantwoording afleggen aan de Kerk en de geloofsgemeenschap. Hij is als mens geschapen door God en als medeschepper gemaakt, maar hij doet niets alleen uit zichzelf omdat hij zèlf geschapen is.

"Meester, het is maar goed dat wij hier zijn; laten wij drie hutten maken, (...)" (Lc. 9,33b). Elke keer

hebben wij dit gevoelen en deze hemelse ervaring bij een bezinningsweekend voor onderwijzers in Averbode. We worden ondergedompeld in de heilige omgeving in en rond de abdij. We volgen het rustgevend gebedsleven van de norbertijnen. We ontmoeten een door en door erudiet spreker, groots in zijn intellect en zijn eenvoud en warmmenselijkheid. We krijgen moed en steun van elkaars verhalen. We vinden de nodige stille tijd om na te gaan waar wij ons als gelovige christenen in het onderwijs kunnen situeren en hoe wij ons christen-zijn authentieker en waarachtiger kunnen waarmaken. Het is elke keer zaterdagavond die berg noodgedwongen afdalen...

Bedankt André voor de perfecte organisatie. Bedankt vsko voor het doelmatige initiatief. Bedankt aan de abdij van Averbode voor het 'thuis-komen'. Nog één grote wens aan professor Schotsmans: dat hij in de toekomst opnieuw een volwaardige en veel gehoorde stem mag betekenen in het medialandschap om de reeds jarenlange eenzijdigheid van berichtgeving definitief te doorbreken.

Ria Engelen & Wim Appels

### **Bezinning voor onderwijzers in 2008-2008: data en begeleiders**

- |                          |                                |
|--------------------------|--------------------------------|
| • 21 en 22 november 2008 | Kolet Janssen en Peter Jonkers |
| • 30 en 31 januari 2009  | Ignace Verhack                 |
| • 13 en 14 maart 2009    | Andreas Willems                |
| • 24 en 25 april 2009    | Mgr. Jozef De Kesel            |

Meer info op [ond.vsko.be/pastoraal](http://ond.vsko.be/pastoraal) in de rubriek 'Bezinning voor onderwijzers' en op [www.nascholing.be](http://www.nascholing.be). Programmabrochure beschikbaar tegen het begin van het schooljaar.